

feltétlen bizalmunkat fejezem ki s kívánom : fokozódó hevitellettal vezesse sokáig egyesületünket: s váljék annak javára és díszeré!

Szoldári Vilmos dr. ruttkai polgártársainak nevében üdvözlő a vendégeket. Amennyiben — ugymond — sztkes viszonyaink korlatokba szoritottak az ünnepely külsőségeit, biztosítja azonban a közönséget, hogy Ruttkai polgársága érzés tekintetében már semmi kívánni valót nem hagy maga után. Büszkéek vagyunk arra, hogy a F. M. K. E. elfogadta meghívásunkat és éppen ezt a büszkeséget diktálta érzésünk óhajjira is, hogy az egyesület működésének minden egyes tétele egy-egy oltár legyen, mely a nemzeti eszmét képviseli. Az agg, az ifju és a gyermek egyaránt ide hordja áldozatait. Nem tartja ezeket sem a harc mezején szerzett érdemelnél kevesebbek. A F. M. K. E. áldásos működésére emeli poharát.

Czobor László országgyűlési képviselő Turóc vármegye és Ruttkai község közönségére mondott pohárköszöntőjét így kezdte: A reptelés problémáját megoldotta a Kosd. és a Máv, amikor olyan szép egyetértéssel munkáltak a mai ünnep hangulatának emelésén. Kívánja ennek az egyetértésnek fenntartását a turóci magyarság közéletének minden ágában. A szoros összetartás híján szétlapulunk, mint az oldott kére. Kerestünk mindentül egy-egy szövetkezet, mely utunkat bevágítja s amely után igazodnunk kell. 27 évvel ezelőtt — ugymond — ott voltam a F. M. K. E. első ülésén, ahol a magyar társadalom egész sereggel képviseltette magát. Ott láttuk akkor Justhot, a mai főispán atyját az elnöki székekben s mi utána mentünk s ott láttuk akkor Beniczkyt is, a mai alispánt, aki ma is ott van. Ott is maradjon a magyar ügy és a társadalom őszinte örömeire. Turóc vármegyét magas hegyláncai vasgyűrűt gyánant veszik körül, mely gyűrűben baziános érzületével Ruttkai képezi a góspontot. Ezeknek a tényezőeknek további együttműködése reményében emeli poharát Turóc vármegye és Ruttkai község közönségének egészségére.

Rakovszky Iván dr. a vármegye nevében üdvözlő a F. M. K. E.-t. Beszédében kimutatta, hogy az egyesület érteke és célja az egész ország érteke és célja is egyuttal, sőt azoké is, akik annak ellenségei s ezek amikor okatlanul ellene törnek, saját maguk ellen törnek tulajdonképpen. A nemzetek erőssége az egység, az összetartás és testvériség. Ezekkel minden veszéllyel szembeszállhat, ezekhiján a népek ki vannak téve a pusztulásnak. Csak az egységes országok hatalmasak. Azért mondom én, hogy egyesületünk célja és érteke az egész nemzeté, mert az egységet írta zászlójára. És azért mondom, hogy annak ellenségei saját maguk ellenségei tulajdonképpen. Keresni kell tehát a közéletet, a békét, de csak addig, amíg annak nem meghátrálás az ára. Ennek ára csak egy lehet: a cél elérése, a győzelem. Annál kevésbé lehet más, mert a mi kitűzöttünk igazságos és becsületes. Hiszem, amíg a F. M. K. E. egy talpalatnyi földet kap működési terület, meg fogja állani helyét s hogy az öntudatos és erélyes cselekvés nem az ellenség, hanem barátaink számát fogja szaporítani, még elfjörand az idő, amikor min-

denki belátja, hogy célunk és érdektünk csak közös lehet.

Párvy Endre tanítóképző intézeti igazgató az egyesület tisztikarát s különösen Gyűrky Geyza ügyvezető alelnököt éltette, akit mint a puritán jellemű egyéniségnek és az érdek nélkül való őszintelen munkálkodásnak példányképét állította oda megvendő példánul.

Dugovich Titus beszéde után — melyben **Görgey** László miskolci Máv üzlevezetőt és ruttkai **Ráth** Péter ksd. vezérigazgatót és az egész vasuti tisztikar éltette — „Oberschall a hőlygeket éltette és végül Clair Vilmos egyesületi főtitkár monddta a következőket :

Azzal a szándékkal keltem föl, hogy most egy nagy ellenséget szerzek. Egy embert akarok felköszönteni, aki dolgozik, fárads, legtöbbet tesz ebben a vármegyében a magyarság ügyéért, de aki érdemelt elismerni soha sem akarja s ellenségévé válik annak, akit őt ezokért ünnepelni megkísérli. A mai ünnep előkészítésében is ott láttam öt 5 nap óta mindenütt, ahol tanácsra, vezetésre, vagy áldozatra stkltség volt. Láta ezt a munkát, erkölcsi kényseremnek ongedni kénytelen vagyok és felköszöntöm Beniczkyt alispánt. Számoltam avval, hogy ellenségemmé tettem őt, de kötelességet teljesítettem, ami elől kitérnem nem lehetett. Isten éltesse őt a magyarság és a F. M. K. E. örömeire!

Az ebéd után Saager Ferenc ksd. vasuti főfelügyelő szives meghívására a társaság a műhelykertbe vonult, ahol a késő esti órákig kedélyes hangulatban együtt maradt.

Színészetünk.

Az elmúlt hét érdekessége a társulat újalakulása volt. Ide még teljes számban jött a társulat, de itt már majd minden napra jut egy-egy bucsuzás. **Vida** Ilonát, a közönség kedvenceét elvesztettük és elment **Füzes** Lenke, a másik kiváló énekesnő is, akit ugyancsak most ismertünk meg, de kedves megjelenéséért, játékaért és iskolázott hangjáért mégis sajnálnunk kell távozását. Helyeikbe az igazán a kecskeméti és a miskolci színház egy-egy tagját, **Verő** Ilonát és **Peéry** Ilonát szabdottatta. Játékukat még nem ismörtük. Szabadosnak abban az igyokezetében azonban, hogy társulatát mindig a legjobb erőkből válogatja össze, elég garanciát látunk arra, hogy a két ujonnan jött énekesnő feleltemi fogja a szinpad vesztését.

Szombaton „A csókirály“ került szinre felt ház előtt. Az érdeklődés nyilván **Vida** Ilonának szólt, akit közönségünk a csipkeverő szerepében valósággal ünnepelt. Bájos esenéség hangjával, annak biztos kezelésével és játékaival egyaránt tapsra készítette közönségünket. Méltó partnere volt a II. felvonásban **Füzes** Lenke, mint királyné. Énekes szerepben itt láttuk először **Jeszzenskynét** is, aki ebben a minőségében is előnyösen mutatkozott be. **Földváry** kiténő **Don Bombadiós** volt. Ez, mint jellemzés, később is kiváló alakításokat produkált. **Madas Pista** kórikoma a kisbíró komoly szerepében érvényostlni nem tudott.

Vasárnap „A cigánybáró“-t láttuk. Vidának, mint énekesnőnek megingt alkalma volt taposkat arányi. **Füzes** Lenke **Arzéna** kevésbé

rokonszenves szerepe dacára is, megnyertéja közönség tetszését. **Jeszzenszky** **Dezsőt** jó szerepben itt láttuk először. A serteskereskedő úres gögjiét és határozatlanságát pompásan alakította, **Madas Pista**, mint királyi biztos elemében volt. **Páralan** arcjátéka, nókái itt tökéletesen érvényestult s a közönséget állandó derültségben tartották. **Réthely** **Ödön** **Barinkay** szerepében mutatta meg, hogy a nehezebb alakításokkal is képes megbirkózni. **Bihari** **Sándor** **Gábor** diákok mutatta be szép alakításban.

Hétfő „A gyermek“ került szinre. **Jeszzenskynét** **Janka** szerepében láttuk. **Megnyerő** föllépése, alakításának intelligenciája és tökéletessége most is biztosította részére a sikert. **Fehér** **Ö.** **László** **Radák** örnagyban olyan ritka alakítást mutatott be, mely semmi kívánni valót sem hagyott. Az örnagy belső tusája, mely a természet ap és katonai följobbvalói minőségének összetötközéséből támadt, valósággal arcára tilt. **Arconvasáiból** olvasni lehetett. A III. felvonás megrázó jelenetét az iszony és az esztetika sajátos vegyületével játszotta le. **Borzalmas** és mégis szép volt. **Réthely** **Ödön** **Kinderman** kapitányt alakította kiténően. **Madas Pista** **Pallovitz** főhadnagyban megnyerő, kedves volt, mint mindig. **Füzes** **Lenke** a korosmáros leányt mutatta be. Játékát bizonyos könnyedség jellemzi legjobban. Ugyesen mutatta be a szerelmes műveletlen leányt.

Kedden „A fuzsitus kisasszony“-ban bucsuzott el **Vida** **Ilona**. Mintha művészetét egyszerre akarta volna kiontani, hogy közönségünk soká emlékezzék reá, olyan vonzó volt minden szavában és mozdulatában. **Sűrűn** fölhangzó taps jelezte, hogy célját elérte. **Jeszzenszky** **Dezső** mint automobilgyáros tökéletesen adta vissza szerepének kórikomát ritka művésies feltegasban. **Madas Pista**ának is itt volt alkalma ragyogtatni fényes tehetségét. **Réthely** **Ödön** jól alakította a fitót, csak fejelemzészetese hagyta cserben itt-ott, amikor a közönség nevetése őt is mosolyra készítette. **Palotayné** is jobbnak találtuk itt, mint ahol szenevelnie kellett. **Kiténő** volt **Fehér** **Ö.** **László** az örmester szerepében. **Heltai** jó lett volna, ha a hatást nem rontja el avval, hogy az uniformis alá turista inget húzott, melynek gallérija a hajtóká fölé kasodkált. Az öltözésben kisebb hibák másoknál is észlelhetőek voltak. A közönség ezt méltán figyelmetlenségnek nézheti, mert igen jól tudjuk, hogy **Szabados** ruhátára mintaszertes van ellátva. **Bihari** **Sándor** **Romben** erdős szerepében kiváló alakítást nyújtott. **Szelényi** **Emilia** mint az automobilgyáros neje mutatta be alakító tehetségét.

Szerdén „A keserű mézesetek“ került szinre. Itt **Jeszzenszky**, a nyugalmazott kapitány és **Jeszzenskyné** **Amanda** szerepében produkáltak kiténő alakításokat. Utóbbi az exaltált egyéniséget kifogástalanul szinlelte. Mozdulatai, pózai tökéletes összhangban voltak a szerep jellegével, mégis úgy, hogy a jólélet sem sértekte.

Csütörtökön „A nagymamá“-ban bucsuzott el **Füzes** **Lenke** a **Mártha** szerepében. **Megnyerő** szinpadai megjelenése, keeses hajlékonysága, könnyed, biztos játéka és kellemes csendű hangja soká emléktünkben maradt. **Palotay** **Arzéna** **Szeremi** grófnében rossz szerep jutott. Az érzélgőség nem neki való. **Jeszzenszky** **Dezső** a hivalkodó, büszke és heves

ezredes szerepében tökéletes alakítást nyújtott. Madas Pista Tódorka Szilárútból megint olyan alakot csinált, hogy a közönség nem akart kifogni a józát nevetésből. Jeszenszky né, mint Timár Karolin, komolyan átgondolt játékaival kedveskedett. A Koszka Jellsköt Fehér Ö. László a nála már megszokott tökéletességgel alakította.

Pénteken „A bitoros” folyt. A két főszemélynek, ugymint a bitorosnak és Filibertának szerepében Fehér Ö. Lászlót és Jeszenszky né szinte csodálunk. Mindkettő helyes felfogással kitűnően alakított. Réthey Ödön, mint Guiliamo mesterkelt, szenvedő volt, utolsó jelenetében meg egészen ural. Földváry Strozzijában több súlyt helyezett a széles mozdulatokra, mint a jellemalkitásra. Ezekről a kisebb hibáktól eltekintve, az előadást a szereplők végig a művészi tökély magaslátán tartották. Kisebb szerepekben különösen jók voltak Bihary, aki a haragzóttól játszóta ügyesen és Sugár Gyula a szolgálja szerepében. Dabis József mint szenátor jó volt, bár valamivel több hév neki sem értett volna.

Levonna mindebből a tanulságot, konstánthajjuk, hogy a színművek általában jobbakk voltak, mint az operettek. Szabadonak tavalyi jó zenekara helyett most négy ember végzi az orchester munkáját. Palotay karnagy minden zongorázó készsége és ügyessége sem képes feledtetni velünk ezt a hiányt. Azt a hangszint, amire pl. csak hegedű képes, a zongorából semmiféle művész kiemelni nem tud. Ilyen kíséret mellett az énekessé hangja és játéka nem érvényesülhet. Ugy tudjuk azonban, hogy Szabados a részben eltávozott, részben megbetegedett zenekari tagok helyébe szerződöttem más erőket máris, úgy hogy a legközelebbi jövőben tökéletes zenét hallhatunk megint.

Itt külön jelezte, hogy ma Sz. Vég Gizi és Szabados László a „Náni”-ban lépnek föl. Előbbinek ez lesz egyetlen fellépése, fél-hívjuk tehát a közönség figyelmét, ha játékában gyönyörködni óhajt, az alkalmat használja föl. Hétfőn mérsékeltlen felemelt helyarákkal Bernstein világhírű drámáját, „Izrael”-t adják. — dr.

H I R E K.

A bolgár király utazásai. Ferdinánd bolgár király a múlt hétfőn Ruttkán keresztül a Tátrába utazott. Másnap este pedig a Tátrából visszajövet több ideig tartózkodott a ruttkai állomáson.

Kittüntetett vasuti főtisztok. Ferdinánd bolgár király *Olaszszky* Gyula ruttkai magyar állami és *Gerber* László kassa-oderbergi vasuti főnököket a bolgár koronarenddel tüntette ki. Az érdemkeresztet a fejedelem titkára esztűrőkön este személyesen adta át a kittüntetetteknek.

Émléktáblaleleplezés. Ruttkán, az újonnan épült munkástelepen a múlt esztűrőkön reggel egész esendben szép és lélekemelő esemény ment végbe. Ekkor leleplezték le *Görgey* László jelenlétében azt az emléktáblát, melyet a vasuti tisztikar, továbbá az altisztok és munkások készítettek annak emlékére, hogy a miskolcai üzletvezetőség nagylelkű igazgatója, *Görgey* László ezt a munkástelepet létesítette. A telepet *Görgey*-telepnek is keresztelték el.

Az országos orvosszövetség turócmegei főnöke folyó hó 13-án tartotta Stubbyánföldön dr. *Boleman* János megyei tiszt főorvos elnökelete alatt rendes évi közgyűlést, melyen 10 orvos vett részt. A központi érkezt átiratok tárgyalása után az évi és pénztári jelentésre került a sor, melyet a közgyűlés tudomásul vett. A szövetség tárgyalta ezután a kórovisi törvény végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket. A törvény, mely múlt évi szeptember hó 1-én életbe lépett, még nincs végrehajta, mert sem a vármegye közigazgatási bizottsága, sem a vármegyei törvényhatóság még eddig nem foglalt állást azon módosítások tekintetében, melyek ezen törvény életbelépte folytán léte-szítendők. A turócmegei kerületi munkásbiztosítói pénztárral kötött szerződés a folyó év végével lejár; a közgyűlés egy négytagú, szélesebb körű bizottságot választott, melynek tagjai dr. *Strauss* Adolf, dr. *Brichta* Arnold, dr. *Gutmann* Gyula és dr. *Haáz* Simon, kik a szövetség elnökének elnökelete alatt lesznek hivatala azon változásokat, melyeket az utolsó két év tapasztalatai helyeseknek találtak, az esetleg újonnan kitendő szerződésben érvényre juttatni. Ezen alkalommal a pénztári orvosok dr. *Strauss* Adolfot választották meg a munkásbiztosítói pénztár főorvosává. A meg-ejtett tisztújítás után, mely alkalommal az összes tisztviselők és a választmány újonnan megválasztottai, dr. *Jakobovic* Mór indítványára került a sor, melyet a közgyűlés az országos pályaorvosi szakosztályhoz utaladónak határozott. Több személyes jellegű ügy tárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Hittközségi közgyűlés. A helybeli izraelita hittközség ma délután 3 órára a rabbiválasztás ügyében közgyűlést hívott egybe. Lehetséges, hogy e közgyűlés a rabbiválasztást is megéjti.

A városi távbeszélő megnyitása. Hivatalos helyről nyert információink szerint a városi távbeszélőhálózat a jövő hó 1-én véglegesen átadatik a forgalomnak. A törvényhatósági hálózat megépítését pedig holnap, hétfőn kezdik meg.

Buczusás. Eltávozásom alkalmából mindazon jó ismerőseimnek, jóakaróimnak és jóbarátainak, akik rám jószívvle emlékeznek és akitől az idő rövidsége miatt személyesen el nem búcsuzhattam, ez uton mondom szívesen istenhozzádot. Tartsanak meg továbbra is becses emlékeztettkben, mert én mindig kegyelettel fogok gondolni a kedves körbe, melyben férfikorom legszebb éveit leltem. *Baldás* Endre, képzőművészeti tanár.

Eladta a más ökreit. *Volna* János podlragyi lakos hamis marhalvelevek alapján eladta *Thomka* János kissemecei lakos ökreit és annak árát, 490 koronát elikkasztotta. A károsult panaszára a csendőrség följelentette az ügyet az ügyészségnek.

A kissemecei önkéntes tűzoltó egylet által — élén agilis parancsnokával, *Lövinger* Lajossal — e hó 22-én rendezett nyári mulatság, mint minden évben, úgy az idén is a szezon legsikerültebb mulatsága volt. A kiváló erkölcsi sikernek megfelelő az anyagi siker is. — Ezen alkalomból felléptettek: báró Révay Gyula 100 koronát; báró Révay Gyuláné 80 koronát; dr. *Rakovszky* Iván, *Just* Ödön, *Dushek* János, *Lövinger* Armin, *Szucsányi* tűzoltó egylet 10—10 koronát; *Jancsárik* Ede 5.20 koronát; *Spitzer* Mór,

dr. *Záthureczky* Miklós, *Rakovszky* László, *Just* Andor, *Kovács* István, *Kosztra* János, *Szehl* Lajos, dr. *Haáz* Simon 5—5 koronát; *Krivanc* Gusztáv, *Lamos* Emilia, *Fischer* Elek, *Gego* Pál, *Werner* Miksáné 4—4 kor.; *Kompa* Sebestyén, *Bisnoth* Mária, *Reichert* Adolf, *Fuerner*mann, *Löwy* Kornél 2—2 kor.

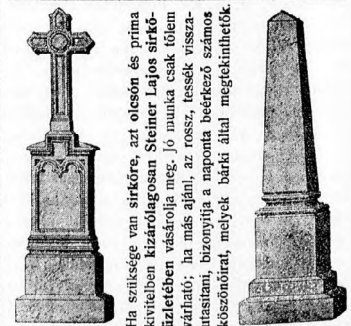
A mélységbe zuhanat esőplőgő. *Lányi* József esőplőgőepítelő Turócszentmártonból *Szecsőra*ra igyekezett esőplőgővel. A gép elő fogott négy hó egy veszedelmes meredek fordulónál megijedt s a gép a lovak hátrálása következtében átvette az utkarolt, lezuhant a 18 méteres mélységbe, magával rántva a hátulso pár lovat is. A gép darabokra tört, a lovak pedig nyomban kiadták párjukat. A tulajdonos kára igen nagy.

Tűzek. Pénteken az esti órákban egyszerre két helyen is tűz tört ki. Kissemeceen *Gégy* János csúre lett a lángok martaléka, Felsőstubbyán pedig gabonával teli csúrt pusztított a veszedelmes elem.

A F. M. K. E. övi közgyűlése nem hagyott marandókat elnöklet a közönség között, mint *Szehl* János helybeli kárpitos és butoraktáros raktárán levő különféle modern, matt, mahagoni és pallisander szoba, valamint konyhabutorok hagynak a szemlélté-
ben. De nemcsak az a körülmény késtet benntünk ezt olvasni figyelmébe ajánlani, hanem fenti cég temetőkezési vállalata és dus sűrőraktára is elegendő okot szolgáltat erre.

Csemege Újság. Nincsen az országban fűszer, csemege, gyarmatár, féligyümölcs-kereskedő, kávé, vendéglős, dolgyasztási és élemezési szövetkezet, sző háztartási sem, kinek ne volna érkeke azonnal megtudni mind-azokat az állandó eseményeket, melyek e szakmában hétről-hétre előfordulnak. A szeptember 11-én *Lenkei* Zsigmond szerkesztésében meginduló *Csemege Újság* hit tanácsadója lesz mindenkinek, hol szerezzé be jól e-
olesón az összes élelmiszereket, hogyan őrízze meg azokat, hogyan szállítsa az árut stb. Minden élemezési kérdésről kimerítően, szak-
szertlen, tanulságosan tájékoztat ez a ház-
gatólló szakújság, melynek már az első száma szanciózás tartalmaz lesz. A szakma összes művelőinek nélkülözhetetlen lesz ez a lap. Előfizetési ára újévig 3 kor. Címe: Budapest, VIII., *Sándor*-tér 4.

A Felvidéki Híradó nagy elterjedtségének tudható be az a körülmény, hogy az abban való hirdetés révén, de maga a cég szolid-ságára minden is közismertté lett *Steiner* Lajos helybeli képerkeskedő sirkőüzlete, mint ahol díszes sirkővek olesón kaphatók.

Steiner Lajos sirkőüzlete
Turócszentmártonban, főutca.
Óriási választék a legfinomabb márvány, gránit, sienit sirkővekben. Már 40—3000 koronájig terjedő árakban kaphatók! — Az összes kőfaragómunkák és javítások elvállaltatnak. Szolid kiszolgálás!

ISKOLAI ÜGYEK.

Beiratások. A turócszentmártoni állami elemi iskolánál és kisdudóvónánál, valamint a jalohidnői állami elemi iskolánál az 1909—10. tanévi beiratások f. é. szeptember hó 1., 2. és 3-án reggel 8—12-ig, délután 2—4-ig lesznek megtartva. Az állami elemi iskoláknál ezen új tanévvel kezdődő ingyenes oktatás mellett csak 50 fillér beiratási díj fizetendő, mely alól a szegény szülők gyermekei felmentenek. Az áll. óvodáknál a tandíj 8 korona, beiratásdíj 1 korona. Az óvodáknál a szegény szülők gyermekei tandíjmentesek. Az áll. elemi iskola szegénysorsu tanulói ingyen tankönyveket kapnak.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

62/1909. sz.

Faarverési hirdetmény.

Az Alsókubini községi volt urbéres birtokosság 1909. évi szeptember hó 20-án délelőtt 10 óraker Alsókubiban, a Steiner-féle vendéglőben tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező erdő „A” ügyosztályból az 1907. évi 102258. I/A—2. sz. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett 1380 k. holdnyi kiterjedésű rendkívüli vágása területén tővön álló 37143 darab lucfenyőnek 14803:78 tm³-re becsült m³- és 4253:74 tm³-re becsült tűzifa és 7516 darab jegenyefenyőnek 4716:19 tm³-re becsült m³- és 1186:84 tm³-re becsült tűzifa, összesen tehát 44659 drb fatörzseknek 25060:55 tm³-re becsült fakészletét. Kikiáltási ár 92575:07 korona. Kiszállítási határidő bezárólag 1912. évi április hó 1-éig.

Ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe: a) ha a hirdetményben kitűzött óra előtt nyujtának be; b) ha tisztán kivehető számjegyekkel s egyszersmind betűkkel is kiírva tartalmazzák a megajánlott összeget; c) ha az ajánlat szövege, valamint annak borítéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szőszesint tartalmazza, ugy amint az a hirdetményben foglaltatik; d) ha lepecsételve és ivenkint 1 koronás bélyeggel ellátva adatnak be; e) ha tartalmazzák azt a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti; f) ha bánatpénzkepen 9300 koronát tartalmaznak; g) ha ugy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye (utolsó postaállomás) világosan kiolvasható és h) ha a boríték kívül „Ajánlat az Alsókubini községi volt urbéres birtokosság 1909. évi rendkívüli vágásából eladandó fakészletre” feirással van ellátva.

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtnak el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat benyujtójára azonnal, eladóra azonban csak az illetékes hatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

A részletes árverési és szerződési feltételek az alsókubini m. kir. állami erdőhivatalnál, az annak alárendelt alsókubini m. kir. járási erdőgondnokságnál és a volt urbéres birtokosság elnökénél tekinthetők meg naponta 11—12 óra között.

Alsókubin, 1909. évi augusztus hó 19-én.

M. kir. járási erdőgondnokság.

271/1909. sz.

Faarverési hirdetmény.

A Dluha községi volt urbéres birtokosság 1909. évi szeptember hó 21-én délelőtt 9 óraker a községi házában tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező erdő „A” ü. o. l. v. s. 2-ig tag 19. osztagban az 1907. és részben 1908. évekre esedékes és mintegy 5:53 kat. holdat kitevő vágásterületén lévő 514 darab luc- és 1117 darab jegenyefenyőnek a megjelölt hivatalos becslés alapján mintegy 1243:9 m³ kitevő fatömeget. Ezen jelzett fatömeg már folyó év június havában le lett döntve, tehát a fa a vágásban szállításra kész állapotban fekszik. A fatömegeből 80% m³-ánál, 20% tűzifának vétetett. Kikiáltási ár 10488:39 korona. Kiszállítási határidő: bezárólag 1910. évi március hó 31-ig.

Ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe: a) ha a hirdetményben kitűzött óra előtt nyujtának be; b) ha tisztán kivehető számjegyekkel s egyszersmind betűkkel is kiírva tartalmazzák a megajánlott összeget; c) ha az ajánlat szövege, valamint annak borítéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szőszesint tartalmazza, ugy amint az a hirdetményben foglaltatik; d) ha lepecsételve és ivenkint 1 koronás bélyeggel ellátva adatnak be; e) ha tartalmazzák azt a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti; f) ha bánatpénzkepen 1050 koronát tartalmaznak; g) ha ugy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye (utolsó postaállomás) világosan kiolvasható és h) ha a boríték kívül „Ajánlat a Dluha községi volt urbéres birtokosság 1907. és részben 1908. évekre esedékes ledöntött és lehántott fakészletre” feirással van ellátva. Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtnak el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat benyujtójára azonnal, eladóra azonban csak az illetékes hatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

A részletes árverési és szerződési feltételek az alsókubini m. kir. állami erdőhivatal-

nál, az annak alárendelt alsókubini m. kir. járási erdőgondnokságnál és a volt urbéres birtokosság elnökénél tekinthetők meg naponta 11—12 óra között.

Alsókubin, 1909. évi augusztus hó 19-én.

M. kir. járási erdőgondnokság.

247/1909. sz.

Faarverési hirdetmény.

A Malatina községi volt urbéres birtokosság 1909. évi szeptember hó 22-én délelőtt 10 óraker a községi bíró házában tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező erdőnek 1909. évi 547. sz. K. E. B. határozattal kihasználásra engedélyezett 19:41 kat. hold kiterjedésű rendkívüli fahasználati területén tővön álló 6900 drb. lucfenyőnek 1257:89 tm³-re becsült m³- és 539:10 tm³ becsült tűzifa és kéreg, összesen tehát 1796:99 tm³-re becsült fatömeget. Kikiáltási ár 6828:58 kor. Kiszállítási határidő: bezárólag 1910. évi április hó 1-ig.

Ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe: a) ha a hirdetményben kitűzött óra előtt nyujtának be; b) ha tisztán kivehető számjegyekkel s egyszersmind betűkkel is kiírva tartalmazzák a megajánlott összeget; c) ha az ajánlat szövege, valamint annak borítéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szőszesint tartalmazza, ugy amint az a hirdetményben foglaltatik; d) ha lepecsételve és ivenkint 1 koronás bélyeggel ellátva adatnak be; e) ha tartalmazzák azt a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti; f) ha bánatpénzkepen 690 koronát tartalmaznak; g) ha ugy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye (utolsó postaállomás) világosan kiolvasható; és h) ha a boríték kívül „Ajánlat a Malatina volt urbéres birtokosság 1909. évi rendkívüli vágásból eladandó fakészletre” feirással van ellátva. Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtnak el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat benyujtójára azonnal, eladóra azonban csak az illetékes hatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

A részletes árverési és szerződési feltételek az alsókubini m. kir. állami erdőhivatalnál, az annak alárendelt alsókubini m. kir. járási erdőgondnokságnál és a malatíni volt urbéres elnökénél tekinthetők meg naponta 11—12 óra között.

Alsókubin, 1909. évi augusztus hó 19.

M. kir. járási erdőgondnokság.

Svehla János és Paulovics Béla

= első turóczyi sirkőraktára! =

SIRKŐVEK

Svehla János

kárpitos, butor-raktáros
temetkezési vállalatnál

TURÓCZSzentMÁRTONBAN.

Mindenféle kőfaragómunkák, valamint javítások elvállaltatnak!

Szolid és figyelmes kiszolgálás!

A legkötönybb minőségű, valódi karrarai és hazai termésű márvány és gránit, — továbbá többféle színű veronai márvány, sziléziai, svéd és görög gránit, labrador stb.

60—2000 koronáig terjedő árakban kaphatók

Wix Miksa

épületüvegezési vállalata
Turócszentmárton.

Elvállal mindenféle üvegezést
olcsó árak mellett.

Dusraktár porcellán-, üveg-
és kőpazsüst-árakban.

Vadon termő, hegyi gyümölcsből
készült, legfinomabb zamatu

málnaszörpöt

5 kilós bádogdobozokban 7 koronáért
bérmentve szállít **Gazdik János**
gyógyszerész Körmöczbányán.

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőz-
mosó gyárainak képviselője:

Reisz Lipótné, Turócszentmárton.

Nagy választék női és gyermekalakokban

1661. tk. sz. 1909.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turócszentmártoni kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Skanda Drobka szül. Pacela Mária-nak Hicsik András elleni végrehajtási ügyében a beszercebányai kir. törvényszék területéhez tartozó turócszentmártoni kir. járásbírótság területén, Suttó községben fekvő, a suttói 2. sz. tjkönyvben A. I. 2—40. sorszám alatt felvett s Hicsik András nevére irt ingatlanokra 1520 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanosság az 1909. évi augusztus hó 30. napjának délelőtt 10 óráját Suttó községben, a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanosság kikiáltási árának 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a tkvi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Turócszentmárton, 1909. évi július 15.

Petrás,
kir. jbró.

Magyar forrás! Húgyhajtó és húgysavoldó Magyar forrás!

Szultán-forrás

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, lithion-tartalmu ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital!

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kütközletőség és központi iroda: **Igazgatóság: BUDAPEST,**
EPERJES. **IV., Ferencz József-rakpart 22. sz.**

Kapható külföldön a következő városokban: Brüsszel, Páris, London, Newyork, Ostendében.
Telefon Eperjesen: 74. Telefon Budapesten: 111—93.

Vezérképviselő: **Moskóczi József, Turócszentmárton.**

„KEGYELET” TEMETKEZÉSI VÁLLALAT ---

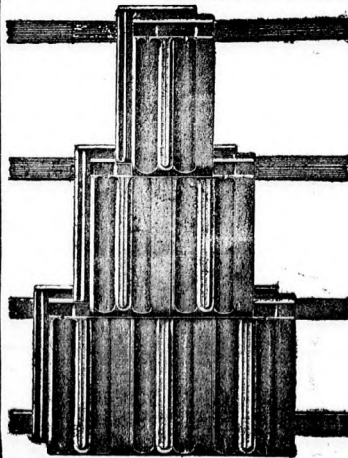
TURÓCSZENTMÁRTON, KUFFLER-FÉLE HÁZ
(AZ „IPARBANK” VOLT HELYSÉGEIBEN)

Jutányos
árak!

Elvállalja a legegyszerűbb és leg-
fényesebb temetések rendezését
helyben és vidéken. — Koporsók,
koszorúk és mindenemű gyász-
cikkek óriási választékú raktára!

Jutányos
árak!

Elárusító **REISZ LIPÓT**
női divatkereskedő.

Schulz Gőztéglagyarak R.-T.

Szúcsány (Ks.-Od. vasút)
és Turócszentmárton

gőztéglagyarak szállítanak:

Francia kettőshornyolt-, hornyolt- és
hódifarku fedélserepet, **alagsőveket,**
nyersfalazati és idomtéglákat **vízhatlan,**
fagyellenálló, egyenletes minőségben.
Minden iparágak megfelelő **chamotte** és
tűzálló téglákat.

Építési vállalata

szerkeszt és épít: minden alaku **gyári ké-**
ményeket, kazánbefalazásokat, tüze-
lési berendezéseket jótállás mellett.

Központi iroda: **Szúcsány.** Elárusító-
hely **Turócszentmártonban,**
Bindfeld Ármin czégnél.

HÉDA B.

flüszter- és csemegekereskedése
Turócszentmárton, főtér.

Frissen érkezett görög-
dinnye és cukordinnye,
szőlő, barack, körte, alma
stb. gyümölcsök!

Nagy liszt- és kávéraktár!

KIADÓ

Turócszentmártonban, a Fő-utca 63.
számu házban egy 4 szoba, konyha,
éléskamra és egyéb mellékhelyi-
ségekből, nemkülönbön dísz- és
zöldségskertből álló

LAKÁS

folyó évi november hó 1-től kezdve.
Bérszszeg 700 korona. — Értekezni
lehet **Mittrovsky Rezső** urral hely-
ben és a tulajdonossal: **Gazdik J.**
gyógyyszerésszel Körmeözbányán.

**MOSKÓCZI
FERENCNÉ**

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE
TURÓCZSZENTMÁRTON.

KÖNYVNYOMDA! KÖNYVKÖTÉSZEZET!

A J. Ph. Glesinger cég személyzete mély fájdalommal tudatja, hogy nagyrabecsült seniorfőnökük

Glesinger József Fülöp úr

folyó évi augusztus hó 25-én, munkás életének 72. évében Reichenhall fürdőben hirtelen elhunyt.

Az általánosan tisztelt seniorfőnök földi maradványait átszállítják Teschenbe, hol folyó évi augusztus 29-én, vasárnap d. e. fél 11 óraker fogják az izr. templomból örök nyugalomra helyezni.

Józsefgőzfürész, 1909. augusztus 26.

Mélyen gyászolva tudatjuk cégünk alapítójának és seniorjának

Glesinger József Fülöp

úrnak

folyó évi augusztus hó 25-én, munkás életének 72. évében Reichenhall fürdőben történt hirtelen gyászos elhunytát.

A drága elhunyt hült tetemét átszállítják Teschenbe, hol f. évi augusztus hó 29-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor fogják az izraelita templomból örök nyugalomra helyezni.

Teschen, 1909. évi augusztus hó 26-án.

A J. Ph. Glesinger cég
ifjabb főnökei.

Koszorúk az elhunyt kivánságának értelmében
köszönettel visszautasítatnak.

FELVIDÉKI HIRADÓ

POLITIKAI HETILAP

Hirdetéseket felvesz a
pomp kiadóhivatala és az
Általános Tudóstó Vi-
déki lapok központi hir-
detési osztálya Budapest
VII., Erzsébet-körút 41

Előfizetési árak:
Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyitlitér sora 40 fillér

Az új tanév.

Figyelmünk most az iskolák megnyitójai felé fordul, a mi iskoláink kapui felé, amelyeken belül újból kezdetét veszi a munka, mely gyermekeink ismereteinek terjesztésével és lelkük nevelésével foglalkozik. Mindkét irány egyformán fontos és egyaránt szolgálja a célt, mely a magyar nemzet jövőjének haladását biztosítani kívánja.

Tagolt nemzet vagyunk s akik az egységességben láthatják csupán életünk föltételét, természetes, hogy iskoláinkat is abból a szempontból mérlegeljük első sorban, amennyiben ennek a föltételnek megfelelni törek-szenek. Már ebben az irányban is sok, igen sok különbséget látunk, melyek most az aktualitás idejében még szembetűnőbbé válnak azáltal, hogy fölfedezhetünk szülőket, akik keresve keresik azokat a kapukat, amelyeken túl gyermekeik abból a nemzeti nevelésből mentől kevesebbet kaphanak.

És amíg társadalmunk ezeknek a visszasságoknak megszüntetését s a visszaélések megszüntetését sürgetni szokta, miáltal figyelme teljesen lekölte, leszögezve itt veszteget, nem vesszük észre, hogy van itt nagyobb veszély is, amely nem a mi földünkön játszódik le ugyan, mégis bennünket érdekel legközelebről, mert a mi fiainkkal idegen földön készítetik elő.

E soros írójának két jelenség hívta föl erre figyelmét. Kezébe jutott egy cseh lap, amely a tanév beharangozójában a magyarországi tót ifjúsághoz intézett szöveget. „Jertek, tölünk csak egy-két jelentéktelen szóvalak választ el benneteket, köztetek és a magyarok között azonban a faji és nyelvi különbségek egész hegylánc emelkedik. És ami fő, a cseh iskola nemzeti érzéteket nem támadja meg, nem vetkőztet ki faji jellegeitől, ellenkezőleg, kitűnő műveltség mellett a szláv öntudatot is fejleszti.”

És mintha a véletlen ennek hatása iránt is meggyőzni igyekezett volna, ugyanaznap hallottam egy 15—16 éves leányt, aki erősen csehes kijetéssel így kedveskedett udvarlójának: „Boldog vagyok, hogy Morvaországban tanulhatok. Ott mindenki testvéri érzéssel van eltelve irántam. Mindenki szeret. Tudja, ott nagyon szeretnek bennünket, tótokat. Gondolja csak meg, hogy egy egész estendeig nem hallottam magyar szót, egész új, jobb világban képzeltem magam. S ez az állapot mindaddig tartott, amig visszajövet Zsolna felé közeledtem. Itt ütötte meg fületem először magyar beszéd. És akkor úgy éreztem magam, mintha valami édes álomból ráztak volna föl.”

Ez a két tény így egymás mellé állítva mindent megmagyaráz.

Minden kételyt kizárva bizonyossá tesz bennünket arról, hogy a cseh és morva iskolák csábítgatják Felvidékünk tót gyermekeit és arról, hogy vannak szülők, akik ennek a csábítgatásnak szívesen is engednek.

Beszéltünk már lapunk hasábjain a cseh-tót egység azon törekvéséről, mely a mozgalom jövőjét azzal kívánja biztosítani, hogy saját szellemű iskoláiban nevel föl janicsárokat ellenünk. Ösztöndíjakkal, kedvezményekkel, ingyenes ellátással és avval az ígérettel, hogy az ott kiképzett növendékek jövőjéről saját iparvállalataiban gondoskodni fog, innen: a mi földünkről akarja toborozni növendékeit. Akkor csak mint terv kísértett a dolog, ma már tényekkel állunk szemben, olyan tényekkel, amelyek bizonyítanak.

Bizonyítják azt, hogy a cseh és morva kereskedelmi és ipariskolákban földünk gyermekeinek nevelésében nem a szakképzettséget kívánják fejleszteni, hanem mindeneelőtt oda törek-szenek, hogy Magyarországgal való közösségük minden vonatkozásától megfosszák, hogy szláv öntudatot ébresztve bennük — a nagyszláv propagandának katonáivá neveljék őket s hogy ennek természetes akadályában: Magyarországnak, tehát ha-

zárjukban ellenséget lássanak.

És bizonyítják azt, hogy vannak honfitársaink, akik akár bűnös törekvésektől ösztönözöttetve, akár pedig hitvány garasok megtakarítása szempontjából átadják, vagy eladják gyermekeiket avval a cézzalall mindjárt, hogy belőlük a hazának ellenségeket gyurjanak, vagy legkedvezőbb esetben nem törődve avval, hogy mi történik ott velük. Vannak tehát polgártársaink, akik közöttünk, velünk élve, ezen a földön táplálkozva, törvényeink által védett helyzetben, jogokkal felruházva, talán éppen egyik-másik magyar intézmény szolgálatában, annak kényerén élősködve, azzal hálálják meg a hazájuk jótéteményeit, hogy legdrágább kincseikkel, saját véreikkel táplálják ellenségeinket. Saját fiaikat dobják oda, hogy gyűlöletüknek így kétszeres kifejezést adhassanak, amikor nemcsak megfosztanak bennünket tőlük, hanem az ellenség soraiba is állítják ellentünk.

És ne áltassuk magunkat avval, hogy magyar földön majd kiábrándul az eltévelyedett. Nem igaz! Nézzünk körül, hogy a Felvidék mennyire el van árasztva ma is cseh és morva pénzen táplált ipartelepekkel, nézzünk körül, hány tót bank van már most is, amelyben a cseh és morva pénz tartja a lelket, hogy itt a pénz hódító erejével egyengesse az utat és akkor meg kell döbennünk arra a gondolatra, hogy ezek vezetéseben és intézésében egykor az a cseh-tót egység uralkodni fog. Most még a szükség kényszeríti őket, hogy kevésbé megbízható elemeket is tartanak, ami bizonyos tartózkodásra is utalja őket, mi lesz azonban akkor, ha a nagyszláv szellemben fölnvelt szakemberek majd kiszorítják ezeket s ha ezt a tartózkodást teljesen levetik?

Amilyen nemzeti érdek az, hogy hazánk minden iskolájában otthont találjon a gondolat, mely nemzetünk tömörülését célozza, éppen olyan nemzeti érdek az is, hogy megóvjuk magunkat azoktól az elemektől, melyek

külső hatás alatt vesélyeztetik munkánkat.

Alkossunk törvényt, amely a külföldön szerzett mindenféle bizonyítványt, oklevelet nálunk semmisnek jelenti ki.

—dr.

Nemzet és nemzetiség. A szélsőséges igéket valló tót párt minden ténykedésében tudvalevőleg mint „nemzet!” akar szerepelni. Bármit mond, tesz, vagy tenni akar, azt mint „nemzet!” mondja, teszi vagy akarja. Ha vezérei beszélnek, a „nemzet!” nevében beszélnek, ha írnak, szintén. Minden olyan jelenségben, mely létezését dokumentálni akarja, mint „nemzet” követel érvényesülést. Ennek külső jelei az elnevezések, amikkel lépten-nyomon találkozunk: „tót nemzeti párt!”, „a tót nemzeti párt ügyvivő központi bizottsága”, „nemzeti újság”, „nemzeti ház” stb. stb. Egyzévelük, ha mosolyt költenek is erőlködéseikkel, csak azért is „nemzet” akarnak lenni. De nem hajlandók azt elttíni akkor, ha érvel a címmel más is élni akar, különösen akkor nem, ha azt a magyar tulajdonítja magának. Ilyenkor ott van az 1868. törvény, amelynek első szakaszával akarják lettíni a cimborló magyart. Magyar nemzet nincs, csak magyar nemzetiség, ha van nemzet, az a tót, vagy a legrosszabb esetben „uhor”. Tehát: a törvény által föl-sorolt nemzetiségek sorából „a tót nemzetet!” ki kell kapcsolni, ellenben oda kell szorítani a magyart s a törvény által említett egységes és oszthatatlan magyar nemzet sem a magyar nemzetre értendő, nem, mert a tótok ezt ttíni nem hajlandók, a tót ellenben felveheti a „nemzet” címet akkor is, ha a törvény vélelten másképp rendelkezik. És ezt a Nár. Nov. 103. száma a magyar sovinizmus deliriumának nevezi.

T Á R C A.

Az első poéta.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

Írta: Pásztor József.

Az emberek nagyon elfáradtak már a küzdolemben. A boldogság utáni vágy meg sem születethetett lelkükben, mert minden pilanatukat elfoglalta az irtozás harca, a magáéért. A paradicsomi idők legendái elveszték az idő végtelenségébe, csak homályosan élt a sejtelmekben, hogy volt valamikor szebb, boldogabb idő, könnyebb élet is, de hogy ez megint úgy legyen, arra senki sem gondolt.

S egyszer született egy gyermek, csak úgy mint a többi, valahol egy nagy barlang fenekén. Még az arca sem olyan volt mint a többinek, azért az anyja is elfordult tőle. Olyan volt, mint a fehér veréb a szürke verébe között. A szemében pedig volt valami különös ragyogás, amitől a többiek félték.

Mikor nagyobb lett, nem dobálózott kövekkel, mint a többiek, nem verekedett s

A cseh orvosok emlékirata.

Az utóbbi évek alatt folyton erősbödő cseh-tót barátkozásban ma mindíg többet látunk a nyelvi közösségre való törekvésnél. Láttunk bizonyos tervszerűséget, aljas politikai tendenciákat, mellyel cseh atyáinkfiai segítései siettek annak az irányzatnak, mely itt benn, az ő pénzükhöz felhívva, első sorban a nép nyelvét akarja tót jellegéből kivetkőztetni, hogy azután a nép körébe csempészett rágalmazásteli pamfletekkel a nép szívét is elhódítsa, kiforgassa abból az érzésből, mely a tótság és a magyarság közt jellegződik az a kölcsönös és békés megértéshez vezetett.

Sajnos, feljajdulásaink, kimerítő információink csak elvtré kellettek visszhangot a magyar közvéleményben. Igy nem csodáljuk, ha ez a magában anyi veszedelmet rejtő barátkozás teljesen nyakunkra nőhetett. Ez a *principis obsta* elvnek elhanyagolása még nagyon sok kellemetlenség fog okozni azoknak, kiknek nemcsak hazafis, de kormányzati kötelességük lett volna mindjárt kezdetben kitépni azt a gázt, melyet idegen pénzen plántáltak ide azzal a be nem vallott igyekezettel, hogy ami a cseh álmódzóknak a multban nem sikerült, a magyarországi politikai viszonyok jelen züllött állapota mellett talán sikerülni fog s ez: *a tót nép teljes elcsehesítésé.*

Ma már a cseh-tót egység jól pénzelt barátai — itt benn és ott künn — a történelmi multra való hivatkozással egész szomérmetlenül hirdetik a két nemzet egymásra utaltságát minden téren s megragadnak minden alkalmat, hogy kifejezésre juttassák azt a benső viszonyt, mely hála isten még nem annyira a tót népet, mint inkább ennek beképzelt jóakaróit ttízi a cseh akarnokok táborához.

Mondanunk sem kell, hogy a cseh orvosok kar legutóbbi közé adott s a magyarságot rágalmozó emlékirata, melyben a nemzetközi kongresszustól való távolmaradásukat megokolják, ugyanezt a célt szolgálja. Dokumen-

tálni akarják a világ előtt, hogy ime veletek érzünk, ti szegény elnyomott tótok! A ti ellenségeitek a mi ellenségeink is! Mi szívesen kezet nyújtunk nektek az emberi szabadság elnyomói ellen, csak azt az egyet kérjük ki, hogy ti viszontszolgálatképp a tót nyelv érdekeinek rovására támogatói lesztok ami nyelvi és gazdasági érdekeinknek ott a Kárpátok fenyes béréi alatt!

Időközben pedig az emberi szabadság szent nevében beverik egy pár nemetnek a fejét az aranyos Prága utcáin, kik nemzeti jellegük megóvásáért szót mernek emelni a cseh főváros terein.

A rágalmazásteli memorandum anyagát természetesen a hazai tót orvosok szolgáltaták, kik közül az egyik a prágai „Čas” felhívására a következőket írja:

— A magyarországi tót orvosok a cseh-tót barátság arculepásának tekintenek, ha a cseh orvosi kar a budapesti kongresszuson részt venne. A cseh közvélemény oly szép tanuljellet adta a felvidéki tótság iránt érzett szimpátiájának, hogy azok a tótok is, kiket eddig a cseh-tót egyesülés kérdése hűdegen hagyott, a legutóbbi időben annak híveivé szegődtek...

A cseh közvélemény ome megnyilatkozása, a következetesség logikája megkívánja minden cseh orvostól, hogy sem személyesen, sem testületileg ne vegyen részt annak a nemzetnek ünnepején, mely *parazita módon má népek, első sorban pedig a tót nép vértől élőködik.*

Csodálatos, hogy nem látja senki, hogy a magyarság fellépése a nemzetközi orvoscongresszuson is csak tiszta politika. A nemzetközi hungus és komédiázás eme nagymesterei vagyási hőbortjúkban a politikai céljaik kivitelére és érvényesítésére csak álarnak használják a tudományt, művészetet és a kultúrát.

Mivel az az erőszak, mellyel a nem magyarokat elnyomni akarják, lassanként ismerté lesz Európa előtt, minden lehető megmozdítanak a kialakuló közvélemény

nem mászkált a fák tetejére, hanem olbarangolt a mezőkön, letépett egy-két virágot s ezekkel csevegett, mert az emberek nem értették meg a szavát. Lett a vizek partjára s nézte a nap csodálatos színeit a víz tükörén, a feje fölött tova uszó aranyos fellegeteket s hallgatta az erdő titkos suttozását. Amikor ifju lett, teljesen hasznavehetetlen volt: nem értett a medvék agyonveréséhez, a bókrok lenyúzásához és egyéb hasznos férhez méltó dologhoz: az asszonyok is kiesulfolták, mert nem volt olyan, mint a többi, de azért félték tőle s aki egyszer látta, soha sem feledte el.

Egyszer aztán elttették a szegény ifjut teljesen s oda is maradt sokáig. Az erdők, hegyek között járkált, a nagy tavak partján s lelkebe csodaszép színek, hangok gyűlték egybe.

Egy este együtt álltek a barlanglakók a tűzek mellett. A füst felszállott a magasba, a csillagok felé, a vörös fény szétszórodott a fák, bokrok között, melyek rettenetes szörnyeknek látszottak most. A fák között suttozott valami, halkán, szelíden, egy-két ijjei madár vijjogott s egyszer megszólalt, bent az erdő mélyén valami ismeretlen, édes hang, reszketve, siralmasan, mégis tolvó egybör-

eljes érzésével végigzengett a fák között s a sziklák faláról megint visszaverődött az erdőbe. A hang jött közelebb s a barlanglakók elhallgattak; elfeledték mindent, leojtették fegyvereiket, az asszonyok is mind az erdő felé fordították fejüket s keresztüll futott rajtuk valami édes borongás.

Az elttött ifju megjelent az erdő szélén, szájaban nádsípot tartott, az ujjai mozogtak, tovább hangzott a dal s végig foltt az erdők hegyek között az emberek lelkén, mint valami estéli varázslat. A fiu loltt az ók közé, akik között árván nőtt fel, akik soha meg nem értették, akik folytonosan ültöztek s most ezek szólanul, édes vagyakozással hallgatták a dalt s azon gondolkodtak, hogy az erdő, a hegyeken, a barlangon s a medvéken kívül talán más világ is van, szemek pedig fent jártak a csillagok között — most először.

De reggel lett és valamennyien megéhes-ték. A fiu most sem érejt jobban a dárda vetéséhez, a medvék agyonveréséhez, azért nappal megint kiesulfoltak s elttették. Amint azonban befőttek a csillagok, megint várak az elttött fiut s ő mindíg eljött.

Sokat koplalt s a vége az lett, hogy meghalt, mint minden más ember, a csodásip